

Председништво Већа СССС
Међународно одељење
Београд, 31. август 2016.

ИНФОРМАЦИЈА

о новотвореним поглављима у преговорима са ЕУ

На Трећој међувладиној конференцији Србије и ЕУ, 18 јула Србија је дефинитивно отворила поглавља 23 и 24 у приступним преговорима са ЕУ.

Отварањем поглавља која се тичу правосуђа, људских права, слободе и безбедности, Србији предстоји посао усклађивања бројних закона са правом Европске уније, јер се ова два поглавља сматрају најзначајнијим у преговорима.

Поглавља 23 и 24 некада су била заједничко (једно) поглавље у преговорима о чланству ЕУ, а раздвојена су напореда са развојем правне тековине ЕУ, први пут у случају Хрватске. У суштини поглавље 23 је ново и обухвата политичке критеријуме попут независности судства и заштите људских права. Раздвојени су и по принципу постојања прописа на нивоу ЕУ, односно њиховог одсуства. За поглавље 24 постоји обимно законодавство, а за поглавље 23 различити модели и више се односи на стандарде.

ЕУ је 2011. године изашла са новим приступом процесу придружења где се прво отварају ова поглавља и последња затварају и то је одмах примењено у преговорима са Црном Гором, где у аналитичком приступу усклађености законодавства у самом почетку присуствују и чланице ЕУ (експланаторни део) као посматрачи што показује важност која се придаје овим поглављима. Уколико се не буде довољно напредовало у усклађивању и примени стандарда и прописа у овим поглављима заустављаће се преговори и у другим поглављима – значи од ова два поглавља зависиће судбина процеса приступања ЕУ.

*Аналитички преглед усклађености законодавства Србије са правном тековином ЕУ почео је анализом стања у поглављима 23 и 24 на јесен 2013.

*Србија је завршила прву и другу фазу аналитичког прегледа законодавства у овим поглављима и у априлу 2014. очекује извештај са скрининга Европске комисије са мерилима, односно условима, за отварање преговора о

ДОГ10
19336
19363

Грађани ће на крају овог процеса имати правосуђе које функционише, имаће независност судства, имаће једнаку правду без обзира у ком делу Србије се суђење води, такође и људска права ће бити уређена на адекватан начин, поштована. И борба против корупције мора показати праве резултате, дакле много мање приче, много више самих судских пресуда и такође превенције корупције.

Поглавље 24 – 11 области

Поглавље обухвата спољне границе, шенгенски систем, миграције, азил, визе, полицијску сарадњу, борбу против организованог криминала, трговине људима, тероризма и дрога, као и судску сарадњу у грађанским и кривичним поступцима и царинску сарадњу.

Правна тековина је обимна и стално се развија што потврђује и потреба успостављања јединственог система за азил, миграције које обухватају легалне и илегалне миграције и које су посебно фокусиране последњих година. Значај овог поглавља је способност државе у одбрани спољне границе ЕУ и улазак у слободан Шенгенски простор.

Усклађивање визног система – Србија ће морати да усклади свој систем са системом ЕУ и да уведе визе за грађане којима је потребна виза за улазак у ЕУ; сарадња у области борбе против организованог криминала посупак одузимања имовине, капацитет за сложене истраге док се у области сарадње у грађанским и кривичним стварима подразумева међусобно признавање судских и вансудских одлука између држава чланица.

Отварање поглавља даје већи простор Европској комисији и државама чланицама да утичу на процесе у Србији јер ће они бити под неком врстом појачаног надзора.

Што се тиче акционог плана, није довољно детаљан и није довољно амбициозан да реши рецимо проблем корупције у оној мери колико би то Србији било потребно. Због тога можемо само да држимо за реч и представнике европске администрације и наших власти да је акциони план жива ствар и да ће бити модификован уколико за тим буде било потребе.

Тим за поглавље 24 води Министарство унутрашњих послова, а окупља и министарства правде и државне управе, спољних послова, финансија и привреде, пољопривреде, шумарства и водопривреде, здравља, одбране, и рада, запошљавања и социјалне политике. Учествоју и Безбедносно-информативна агенција, Комесаријат за избеглице, Републичко јавно тужилаштво, Агенција за борбу против корупције, Републички секретаријат за законодавство и Канцеларија за европске интеграције.

Улога синдиката

Србија се у преговорима определила за модел према коме су организације цивилног друштва укључене у процес преговора посредно, односно учествују својим предлозима у формулисању ставова и припреми материјала, али не директно као чланови преговарачког тима. Синдикати, као и један број НВО (Транспарентност Србија, Фонд за хуманитарно право, Београдски центар за безбедносну политику, Група 484, које су формирале и мрежу прЕУговор) баве се питањима обухваћеним поглављима 23 и 24. За синдикате је једно од најважнијих питања демократизација друштва, деполитизација институција, право на праведно суђење у разумном року (захтев за формирање судова рада), борба против корупције, наравно реформа правосуђа, јавне управе, борба против дискриминације, заштита људских права у чији корпус спадају и права радника и синдикална права.

Искуства неких других земаља, које су постале чланице ЕУ показују да уколико су синдикати били боље информисани и више ангажовани и консултовани у процесу придружења ЕУ, радници и грађани су „платили мању социјалну цену“, а придружење је прошло уз повољнија решења и повољније радно законодавство. Поред тога, процедура придружења, фазе преговора, учешће у преговарачком процесу је веома компликовано, праћено великим бројем материјала, скраћеница што је често неразумљиво, па је потребно додатно образовање.

СССС сматра да синдикат треба да се добро припреми, учесници у преговарачком процесу и пратеће службе овладају знањем и информацијама, како би могли да изађу са сопственим, аргументованим ставовима, предлозима и примедбама, а која се до сада нису чула у јавности. У том смислу, СССС се активно укључио у праћење процеса придружења и дефинисао поглавља за која је

међународних и европских синдиката - ЕКС-а, ПЕРК-а, ЕУРОФЕДОП-а где су учлањени синдикати правосуђа, културе и управе, тужба Савету Европу по питању реформе правосуђа, ратификације Европске социјалне повеље, тужбе око реформе јавног сектора, управе, културе, јавних предузећа, као и директно учешће у телима, комитетима ЕКС-а и ЕКОСОК-а ипак су дали резултате, што се потврђује и кроз примедбу око предстојећег отварања поглавља 19 о социјалној политици и запошљавању.